bisdom van
's-Hertogenbosch

BisdomNieuwsbrief

jaargang 10
nummer 8

2022

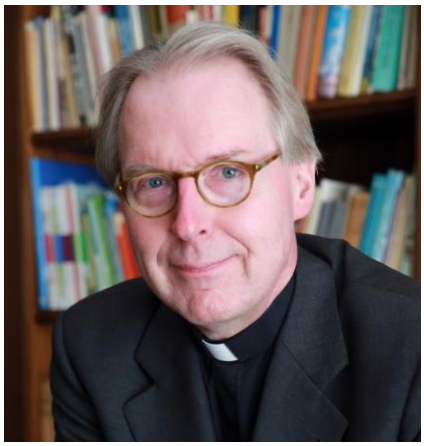

DE DOCTOR EN DE CHRISTENDEMOCRATIE

Vrijdag 9 september ontving ik tijdens een studiemiddag aan de Radbouduniversiteit het eerste exemplaar van een nieuwe studie over dr. Herman Schaepman. Bij leven stond hij bekend als "de doctor". Schaepman mag gelden als een van de belangrijkste politieke woordvoerders van de katholieken in het 19e eeuwse Nederland. Tijdens de studiedag sprak ik de volgende woorden:

"Het verleden is een vreemd land, zij doen de dingen daar anders." Dit citaat past goed bij de tijd van Schaepman. Herman Schaepman (1844-1903) leefde in een andere katholieke wereld dan wij. Het katholicisme van zijn dagen richt zich massief tegen de erfenis van de Franse Revolutie. De herinnering aan de terreur van Robespierre was afschrikwekkend. Herman Schaepman ademt in dat katholicisme. Hij verdedigt met verve een hechte verbondenheid met Rome. Kritiekloos wordt de reactionaire paus Pius IX vereerd en zonder aarzeling accepteert hij de encycliek Quanta Cura met de syllabus Errorum (1864) waarin massief de gehele moderne cultuur wordt afgewezen. De Kerk verzet zich tegen liberalisme en socialisme maar ook tegen het protestantisme. De oecumene moet nog worden uitgevonden. Vanuit een hedendaagse blik roept dat afstand en vervreemding op. Wat is de laatste 100 jaar binnen de Romana veel veranderd. Herman Schaepman zou zichzelf evenzeer vervreemd hebben gevoeld binnen de huidige Kerk.

Inconsequent

Veel Nederlandse katholieken in de 19e eeuw waren overigens gelukkig niet consequent. Zij wezen het economisch en cultureel liberalisme af maar omarmden het politiek liberalisme. Zij waren dankbaar voor Thorbecke. Zijn grondwet van 1848 gaf katholieken immers ruimte om vrij te ademen. De vrijheid van kerkinrichting maakte na eeuwen de benoeming van bisschoppen weer mogelijk. En de grondwet gaf ruimte aan katholiek onderwijs en een vrije katholieke pers. De katholieke emancipatie kreeg de wind in de zeilen. Dat was ook wel nodig na enkele eeuwen van systematische achterstelling en discriminatie. De biografie geeft ons het beeld van Schaepman als een man met een immense werkkracht. Hij is wat dat betreft vergelijkbaar met de emancipator van de gereformeerden, Abraham Kuyper. Om als emancipator iets te bereiken moest Schaepman ook pragmatisch zijn en contact zoeken met andere achtergestelde minderheden. Sinds 1880 leverde hij zijn politieke strijd in de arena van de Tweede Kamer. Als lid van de Tweede Kamer zocht hij samenwerking met Abraham Kuyper. Het thema waarop beide heren elkaar vonden was de Schoolstrijd. Confessionele scholen moesten kunnen rekenen op staatssteun. Zijn bijdrage aan de schoolstrijd maar ook zijn inzet voor een uitbreiding van het kiesrecht en sociale wetgeving maken hem tot een belangrijke emancipator.

Erflater

Schaepman mag gelden als een belangrijke erflater van de christendemocratie, samen met Kuyper en een groot aantal katholieke en protestantse bestuurders. Christendemocraten hebben samen met liberalen en sociaaldemocraten het huidige Nederland vormgegeven.
Maar dat lijkt steeds meer en meer verleden tijd te worden. De sociaaldemocratie is al gedecimeerd; de christendemocratie lijkt op de voet te volgen en wat gaat er gebeuren met de liberalen na het vertrek van premier Rutte?
Op dit moment zien wij een politiek versplinterd landschap. Met 20 partijen in de Tweede Kamer. Met roeptoeterende populisten aan de kant en verschrompelde

middenpartijen met een flets profiel nog in het centrum. Een reeks van crises maakt de bevolking onzeker. En tegelijk lijken politici onmachtig om problemen op te lossen. Een stroperige overheid lukt het nog steeds niet om de slachtoffers van de toeslagenaffaire tegemoet te komen. En diezelfde onmacht zien wij in tal van andere dossiers. Het is heel zorgelijk wat wij zien. Veel burgers voelen zich verweesd. Alles is vloeibaar geworden, zonder stabiliteit. In Den Haag lijkt een onbestemd pragmatisme de overhand te hebben. Een politiek zonder beginsel; zonder moreel kompas. Zou een nieuwe Schaepman kunnen opstaan en de christendemocratie kunnen vitaliseren? Een nieuwe Schaepman die niet bezig is met machtsbehoud op korte termijn. Maar een visie ontwikkelt voor de langere termijn, met de rijkdom van het christelijk sociaal denken als bron. Al vaker is gesproken over de noodzaak van een bezield verband.

Juist nu is visie en bezieling ontzettend hard nodig. Met een aansprekende visie voor de langere termijn kunnen wij voorkomen dat onze samenleving, als ons gemeenschappelijk huis, nog meer verbrokkeld raakt.
Voor die lange termijnvisie kan worden teruggegrepen op klassieke noties als waarheid, goedheid en schoonheid. Maar ook op noties uit het katholiek sociaal denken als menselijke waardigheid, solidariteit en algemeen welzijn. De toekomst is ongewis maar ook open. Een opleving van de christendemocratie is niet onmogelijk.

Mgr. dr. Gerard de Korte

Agenda

(n.b. ma-vr 8.30 uur Eucharistie in de kathedraal tenzij anders vermeld)

oktober

2 Eucharistie, Veldhoven
15.00 concert kathedraal
3 11.00 permanente raad
4 15.30 bestuur Laudato Si alliantie
5 19.30 lezing Utrecht
6 10.00 stafvergadering
7 14.00 Bossche gesprekskring
19.30 lezing Bokhoven
8 gildemis kathedraal
9 Eucharistie
10 13.00 Laudato Si alliantie, Utrecht
11 10.00 bisschoppenvergadering
12 10.30 platform Nederlandse diakens
13 10.00 stafvergadering
14 15.00 Titus Brandsma lezing, Nijmegen
16 10.00 Eucharistie, Tilburg
17 11.00 priestergroep Hooglanderveen
18 12.00 Orde van Malta Utrecht
17.00 Comité van Aanbeveling VBOK
20 10.00 stafvergadering
21 15.30 lezing Thomas More
23 Eucharistie
25 15.30 lezing Aqua Viva, Nijmegen
26 19.30 lezing Zijtaart
27 10.00 stafvergadering
30 Eucharistie Oirschot
31 11.00 permanente raad
14.00 mediacommissie met directie KRO-NCRV

Benoemingen/ontslagen

De zeereerwaarde pater **H.A.E. Zandbelt** cssp te Gennep: per 1 september 2022 eervol ontslag als pastor-assistent van de parochie Heilige Johannes de doper te Schaijk.

Mevrouw **E.M. Geelen** te Nijmegen: per 1 september 2022 de opdracht en zending als pastoraal werkster van de parochie Heilige Drie-eenheid te Nijmegen.

De zeereerwaarde heer drs. **S.J.M. Schevers** te Duizel: per 1 oktober 2022 benoeming tot pastor van de parochie Heilige Franciscus te Asten onder gelijktijdig eervol ontslag als pastor van de parochie Sint Willibrordus te Eersel.

De eerwaarde pater **R. Chinta** HGN te Valkenswaard: per 1 oktober 2022 benoeming tot pastor van de parochie Sint Christoffel te Dreumel onder gelijktijdig eervol ontslag als pastor van de parochie Heilige Willibrord te Valkenswaard.

Mevrouw drs. **J.G.T.C.M. Bax** te Gemonde: per 1 oktober 2022 de zending en opdracht als pastoraal werkster ten behoeve van zorginstellingen Aqua Viva te Nijmegen en Van Neynsel te 's-Hertogenbosch onder gelijktijdig eervol ontslag van de opdracht en zending als pastoraal werkster van de parochie Maria, Moeder van de Kerk te Sint Anthonis.

In Memoriam

Op 8 augustus 2022 is te 's-Hertogenbosch overleden de zeereerwaarde heer **Wilhelmus Maria (Wim) van Sleeuwen**, emeritus-pastoor van de parochie Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans te Schijndel.

De zeereerwaarde heer Van Sleeuwen is geboren in Boekel

op 25 februari 1937 en tot priester van het bisdom van 's-Hertogenbosch gewijd op 27 mei 1961. Zijn eerste benoeming in het bisdom van 's-Hertogenbosch was als kapelaan van de parochie H.H. Antonius van Padua en Barbara te Tilburg van 1961 tot 1966. Vervolgens was hij werkzaam als kapelaan van de parochie H. Servatius te Schijndel van 1966 tot 1988.
Per 1 oktober 1988 werd hij benoemd tot pastoor van de parochie Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans te Schijndel uit welke functie hem wegens emeritaat per 1 maart 2002 eervol ontslag is verleend.

Moge hij rusten in vrede!

Impressie inspiratie-avond PCI-besturen

Op een van de laatste vakantiedagen kwamen de PCI-besturen bij elkaar voor een inspiratie-avond. Er waren 11 PCI-en uit ons bisdom vertegenwoordigd.

De bisschop trapte de avond af met een stevige inleiding in de twee laatste encyclieken van paus Franciscus: Laudato Sí en Fratelli Tutti. Deze encyclieken houden ons een spiegel voor: ze geven een vlijmscherpe analyse van wat in onze wereld gebeurt en hoe we ons daar als gelovige mensen en als leden van die ene grote mensenfamilie toe verhouden. De encyclieken roepen ons op om na te denken over ons eigen leven, zodat alle schepselen van God tot hun recht kunnen komen. De opbouw van beide encyclieken (met de bekende drieslag: *zien*: wat is de situatie - *oordelen*: hoe interpreteren we het – *handelen*: wat kan ik / kunnen wij het beste doen) kan daarbij ook ons behulpzaam zijn!

Na de pauze nam Ellen Hogema, docent praktische theologie aan de Fontys Hogeschool het stokje over en ging nader in op de elementen van het katholiek sociaal denken. Ze verbond het met de praktijk van de PCI-en. Die kent zij als secretaris van een PCI van binnenuit. De voorbeelden waren voor de aanwezigen zeer herkenbaar en er kwam een levendig gesprek op gang: wat kunnen de PCI-en nog doen naast alles wat al door de overheid wordt gedaan, hoe vinden we de mensen die hulp nodig hebben, hoe omzeilen we het probleem van de privacygegevens, wie kunnen onze bondgenoten zijn? Het is belangrijk de sociale kaart van de gemeente goed te kennen en deel te nemen aan een netwerk rond armoedeproblematiek. Tot slot daagde Hogema de aanwezigen uit met de stelling: "Ik vind niet dat PCI-en op het geld moeten zitten. Het geld moet uitgegeven worden en daarbij mag best wat risico genomen worden."

Helaas was de avond te kort om dit uit te discussiëren maar wie wilde, kon onder het genot van een glaasje nog even doorpraten. Het was een inspirerende avond, waarbij met elkaar kennis werd gemaakt en ideeën en tips werden uitgewisseld. Die onderlinge uitwisseling maakt zo'n bijeenkomst extra interessant. Voor herhaling vatbaar!

Bedevaart en meer

Na een geslaagde bedevaart naar Peerke Donders in Tilburg, 2 juli jongstleden, richten we onze ogen alweer op wat er voor ons ligt. Naast onze aanwezigheid in parochies rond familiepastoraat ter plekke, was dat allereerst de bedevaart voor gezinnen naar Maria op 8 oktober in Den Bosch. Omdat de datum vrij snel na de opening van het werkjaar ligt, hebben we het verstandig gevonden deze bedevaart te verplaatsen naar volgend jaar. Komende maand verwachten we de nieuwe datum bekend te kunnen maken. Samen naar Maria!
Op zaterdag 1 juli 2023 gaan we met de gezinnen in ons bisdom weer op pad in een bedevaart-nieuwe-stijl. Af en toe zullen we een tipje van de sluier oplichten van onze nieuwe bestemming. Het eerste tipje… we gaan naar Nijmegen! We gaan onder voorspraak van de heilige pater Titus. Maar er is méér!
Voor degenen die zich inzetten voor familiepastoraat hebben we twee studiedagen in petto in het nieuwe jaar. Donderdagmiddag 16 maart zullen we ons verdiepen in catechese aan ouders. Voor kindercatechese is er veel materiaal beschikbaar. Maar hoe zit het met de ouders? Op donderdagavond 1 juni organiseren we een 'markt' waarin we allerlei continue leerlijnen (Licht op ons pad, Houvast, enz.) vragen zichzelf te presenteren. Te zijner tijd volgt meer informatie over deze studiedagen.

Familiepastoraat

Wereldmissiemaand

Ieder jaar vieren wij in oktober de wereldmissiemaand. Er worden talloze activiteiten georganiseerd rond het gekozen thema. Een maand lang staan alle parochies stil bij het woord missie met als hoogtepunt de missiezondag. Dit jaar vindt de missiezondag plaats op 23 oktober met als thema: “jullie zullen mijn getuigen zijn” Hand. 1,8.
In ons bisdom sluiten we ons aan bij de projecten van missio. Dit jaar gaan we een project in Kibera steunen om zo ons missionaire elan en onze solidariteit nog concreter te maken naar de mensen en de missionarissen ver weg.

Hier vlakbij gebeurt ook heel wat in de missiemaand. Daarom willen wij ieder jaar in oktober één of twee missie-gerelateerde activiteiten belichten en aanbevelen aan het hele bisdom.
Dit jaar brengen we onder de aandacht de missionaire rozenkrans van Handel.
Bij deze activiteit is iedereen natuurlijk van harte welkom in het processiepark van Handel op de tweede zondag van oktober vanaf 19.00 uur.
Heeft u een MOV-ontmoeting / -activiteit in uw parochie en wilt u dat ik aansluit, bel dan of stuur een e-mail naar de missiesecretaris van het bisdom:
Charles Eba’a Assee

E: cebaasse@bisdomdenbosch.nl
T: 073 523 20 35

Jubileum

25 jaar priester

11 oktober
R.J. Putman ofm pastoor Kerkdriel (Van der Does de Willebois-singel 12, 5211 CB ’s-Hertogenbosch)

Klimaat en armoede

Hoe kunnen we samen het verschil maken als het gaat om de klimaatcrisis en de armoede? En wat is de relatie tussen klimaat en armoede? Negen dagen lang staan we in het bisdom van ’s-Hertogenbosch stil bij deze vragen. We sluiten daarmee aan bij de wereldwijde campagne ‘Together We’ van Caritas Internationalis. Je van iets bewust worden vraagt tijd om je in te lezen, erover na te denken, erover te sparren met anderen en … voor gebed! Daarom bevat het noveen 4 gebedsdagen en 5 reflectiedagen en loopt van 3 t/m 11 november 2022. Op zondag 13 november is het de Werelddag van de Armen.

Noteer vast deze data in de agenda!

Gerardusfonds

Bisschop de Korte steunt graag diaconale en oecumenische projecten.

In dat kader is het **Gerardusfonds** opgericht.

Als u de bisschop wilt steunen, kunt u een gift overmaken.
Uw schenking is welkom op bankrekeningnummer:

NL48 ABNA 0403 9331 10

ten name van:
Gerardusfonds Den Bosch

Bij voorbaat veel dank!

Colofon

NieuwsBrief is een uitgave van **bisdom van ’s-Hertogenbosch**
De BisdomNieuwsbrief wordt gratis verspreid bij het pastoraal kader en bij belangstellenden.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds NL63 INGB 0001 3284 65)

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief graag doorgeven via mail:
nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:
Parade 11
5211 KL ’s-Hertogenbosch
Postadres:
Postbus 1070
5200 BC ’s-Hertogenbosch
T 073 523 20 20
E info@bisdomdenbosch.nl
W www.bisdomdenbosch.nl